

De leden van de Gemeenteraad
Postbus 1
2650 AA BERKEL EN RODENRIJS

Van College van B&W

Onderwerp **Uitkomsten integrale afweging van college / opmaat Begroting 2023-2026**

Datum **6 september 2022**

Ons kenmerk U22.03503

Geachte leden van de raad,

Aanleiding

Bij de behandeling van de Kadernota 2023-2026 (T22.03835)¹ waren niet alle relevante 'bouwstenen' voor het maken van een begroting voorhanden. Zo ontbraken op dat moment nog de financiële effecten van de Meicirculaire 2022, een aantal ramingen van het traject realistisch begroten in het sociaal domein en de inschattingen van diverse noodzakelijke aanpassingen. Relevante informatie was namelijk nog niet beschikbaar of de analyse en verificatie van de ramingen vergden méér tijd. Dat betekende ook dat het college op dat moment nog geen gelegenheid had gehad om een integrale afweging te maken, financieel noch beleidsmatig, die nodig is om te komen tot een sluitende Begroting 2023-2026. Eind augustus heeft het college dat wel kunnen doen. Over de resultaten daarvan informeren wij u in deze brief. Daarmee komt het college de toezegging na die tijdens de behandeling van de kadernota aan uw raad is gedaan: namelijk om uw raad voorafgaande aan de publicatie van de Begroting 2023-2026 eind september al te informeren over de uitkomsten van de integrale afweging. Samen met deze brief verstrekken wij u het overzicht van de uitgewerkte indicatieve taakstellingen (zie bijlage, T22.04463). Dat is het resultaat van de opdracht vanuit de coalitieonderhandelingen. In dit document staan de maatregelen die eventueel ingezet kunnen worden als dekkingsbron om te komen tot een sluitende begroting.

Indeling

Eerst duidt het college de context waarin Lansingerland zich momenteel bevindt en die relevant is voor de begroting. Dan lichten wij toe wat de Meicirculaire 2022 in financiële zin voor Lansingerland betekent. Daarna vatten wij de uitkomsten samen van de integrale afweging die wij hebben gemaakt. Hieruit blijkt hoe wij zowel de de nieuwe beleidsvoornemens als de autonome en noodzakelijke ontwikkelingen financieel mogelijk maken. Het Financieel meerjarenbeeld 2023-2026 na

¹ En de aanvullende brieven: 'Aanvulling Kadernota 2023-2026: beleidsvoornemens, oplossingsrichtingen en Meicirculaire 2022' (21 juni 2022, U22.02807) en 'Proces van Kadernota naar Begroting en invloed Meicirculaire 2022' (1 juli 2022, U22.03181).

integrale afweging is aan het einde van deze brief opgenomen. Tot slot geven wij u een doorkijkje naar het vervolgproces.

Context Begroting 2023-2026

Bij de behandeling van de kadernota en de aanvullende brieven vóór het zomerreces is al aan de orde gekomen dat de omgeving waarin wij allen verkeren, steeds sneller verandert. We moeten vaker keuzes maken en er spelen méér onzekerheden. De grilligheid van de financiële ramingen die nodig zijn voor de begroting neemt toe. Externe informatie is meer gefragmenteerd, complexer dan voorheen of pas laat beschikbaar. De positieve financiële effecten van de Meicirculaire 2022 hebben ons in die zin verrast. Wij zouden graag het instrument 'kadernota' -waarin uw raad ons de richting en uitgangspunten voor de begroting aangeeft- of de timing daarvan, na het afronden van het begrotingsproces 2023 willen heroverwegen.

In deze brief nemen wij u mee in onze ambities en nieuwe beleidsvoornemens. Die hebben wij nu grotendeels financieel ingebed. Gezien de toegenomen onzekerheden is het belangrijk om de ingeschatte risico's goed in beeld te hebben. Bij de risico's die wij nu zien, bijvoorbeeld bij de meicirculaire, CAO-ontwikkelingen of winstverwachtingen van Stedin, vertalen we dat in realistische ramingen.

Wat wel vast staat, is dat Lansingerland groeit en dat zal komende jaren niet anders zijn. Dat heeft onlosmakelijk consequenties voor onze ambities en de daarvoor benodigde uitvoeringcapaciteit. Willen wij de burgers, bedrijven en (maatschappelijke) instellingen in Lansingerland blijvend adequaat bedienen, moeten wij ook blijvend investeren in een wendbare en goed uitgeruste organisatie. Doen we dat niet dan zetten wij onszelf op achterstand. Daar heeft het college nu keuzes in gemaakt. Op 28 september a.s. zal de gemeentesecretaris 'het reilen en zeilen van de ambtelijke organisatie' in uw raad toelichten.

Nu eind augustus jl. alle bouwstenen voor de komende begroting voorhanden waren, kon het college ook keuzes maken. De resultante van die afweging laten wij in deze brief zien. Daarbij hebben wij ook gebruik gemaakt van de uitgewerkte maatregelen uit het overzicht van de indicatieve taakstellingen.

De komende begroting zal de eerste zijn van ons nieuwe gemeentebestuur, uw raad en ons college. Wij zijn gestart met een nieuwe samenwerking waar transparantie in het proces en in de afwegingen die wij maken, voorop staan. Deze brief met de uitkomsten van onze integrale afweging en het gebruikte materiaal vormt daarbij een nieuwe stap.

Meicirculaire 2022

Proces

Op het moment dat uw raad de Kadernota 2023 behandelde was de Meicirculaire 2022 wel gepubliceerd, maar waren de financiële effecten voor Lansingerland op detailniveau nog onvolgende duidelijk. 2023 is het eerste jaar waarin de herijking van de gemeentefonds-systematiek zijn beslag krijgt. Hoe de nieuwe algemene uitkering voor Lansingerland is opgebouwd, en vooral hoe dat aansluit op de uitkering tot nu toe, bleek complex. We hadden meer tijd nodig om de informatie goed te doorgronden, te verwerken in solide ramingen en onzekerheden en risico's inzichtelijk te maken. Dat laatste is vooral relevant omdat bijvoorbeeld een aantal maatstaven

(met name bevolkingsaantallen in de komende jaren) die het Rijk heeft gebruikt, afwijkt van onze eigen inschattingen. De berekening bevat daarom nog onzekerheden. Overigens is dit geen specifiek Lansingerland probleem. Wij hebben vernomen dat ook andere gemeenten hiermee worstelen. Door het terugbrengen van het aantal maatstaven zijn de ramingen de algemene uitkering op jaarbasis een stuk grilliger geworden.

Verschillen tussen de raming bij de Kadernota 2023 en Begroting 2023

De algemene uitkering uit het Gemeentefonds laat aanzienlijke voordelen zien in 2022 tot en met 2025², groter dan de raming in de Kadernota 2023 die was gebaseerd op de informerende Maartbrief³ en de Decemercirculaire 2021. De Meicirculaire 2022 laat twee belangrijke ontwikkelingen zien, namelijk de herverdeling Gemeentefonds (aanpassing aantal maatstaven en herberekening gewicht van de maatstaven) en een fors hoger accres tot en met 2025.

De belangrijkste verklaringen voor de verschillen zijn als volgt:

- a) Het Rijk compenseert elke gemeente bij nadelige herverdeling middels een suppletie-uitkering. Deze uitkering valt hoger uit dan eerder gedacht. We kunnen op basis van de nu beschikbare informatie hier (nog) geen volledige verklaring voor vinden.
Toelichting: Lansingerland is een nadeelgemeente bij de herverdeling. Landelijk is het nadeel gemaximeerd op € 7,50 per inwoner in 2023 (totaal circa € 500.000 in ons geval) dat oploopt naar maximaal € 37,50 per inwoner. Dit is verwerkt in de kadernota. Het herverdeeleffect na suppletie valt echter fors voordeliger uit dan verwacht. Deels is dit verschil niet concreet te onderbouwen. Vanuit het Rijk is ook nog onduidelijk hoe zij hiermee om willen gaan en of/hoe er een afrekening plaatsvindt.
- b) De berekening van de algemene uitkering wordt komende jaren grilliger.
Toelichting: Onderdeel van de herverdeling Gemeentefonds is het terugbrengen van het aantal maatstaven (voorbeelden van maatstaven zijn het aantal inwoners, het aantal inwoners met migratieachterstand, het aantal inwoners onder 18 jaar, etc.). Door het terugbrengen van het aantal maatstaven, stijgt het gewicht van de individuele maatstaven. Hierdoor wordt de berekening van de algemene uitkering voor Lansingerland als groeigemeente grilliger; hoeveelheidsverschillen wegen zwaarder mee. Een beperkte afwijking in eenheden van een maatstaf (lees: raming valt positiever of nadeliger uit dan verwacht bij een eerdere raming) kan financieel al een behoorlijk verschil opleveren. Omdat wij een groeigemeente zijn, is dit risico groter dan bij andere gemeenten met stabiele maatstaven. Met name (de groei van) het aantal inwoners heeft een dominante invloed op de hoogte van de algemene uitkering. Ter indicatie: een afwijking van het aantal met 500 inwoners betekent al een effect van € 300.000 in de algemene uitkering.
- c) De aanvullende jeugdmiddelen vallen lager uit dan in de kadernota verwacht.
Toelichting: De herverdeling van het Gemeentefonds en de compensatie jeugdhulp liepen parallel. De totale omvang van de aanvullende middelen voor jeugd die het kabinet beschikbaar stelt (€ 1,4 miljard voor 2023) is in lijn met de uitspraak van de commissie van Wijzen. Op basis van de oude maatstaven hielden we rekening met een totaalbedrag van € 4,4 miljoen voor 2023. Na herverdeling (nieuwe verdeelmaatstaven) komt dit uit op € 2,7 miljoen. De inschatting is dat

² Over de effecten van de algemene uitkering die betrekking hebben op 2022 wordt u apart geïnformeerd.

³ Over deze brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hebben wij u geïnformeerd in de raadsbrief: 'Effecten Maartbrief 2022 over het Gemeentefonds' (12 mei 2022, U22.02205).

via de suppletie-uitkering de herverdeling hiervoor gecompenseerd wordt (en dat deze daarom hoger uitvalt dan eerder voorzien, zie verschil a), maar hiervoor is nu onvoldoende onderbouwing/ toelichting voor handen om dit nu hard te staven.

- d) Het verwachte accres tot en met 2025 is fors, maar zakt in 2026 terug.

Toelichting: Gemeenten gaan samen trap op en trap af met het Rijk, dat houdt in dat de hoogte van het Gemeentefonds meebeweegt met de uitgaven van het Rijk. Het Rijk heeft de volumeaccresen voor de komende jaren echter vastgezet, waardoor het risico dat de algemene uitkering lager uitvalt wanneer het Rijk onderbestedt (minder uitgeeft), is teruggebracht. 2026 is daarentegen wel een lastig jaar. Veel beleid uit het landelijke coalitieakkoord loopt tot het einde van de kabinetsperiode in 2025 en nog steeds is het niet duidelijk of de opschalingskorting in 2026 wel of niet van toepassing is. Als gevolg daarvan ligt het accres voor 2026 fors lager dan in 2025 (de VNG noemt 2026 daarom ook wel het 'ravijnjaar'). Gemeenten zijn verplicht in de begroting 2023 ook de jaarschijven 2024, 2025 en 2026 op te nemen. Zoals in de kadernota vermeld concentreren wij ons in Lansingerland op een structureel sluitende begroting in 2023; en nog niet in latere jaren.

Financieel

Onderstaand overzicht laat zien dat de verwachte meerjarensaldi 2023 tot en met 2026 fors verbeteren ten opzichte van waar we bij de Kadernota 2023 vanuit gingen. Voor 2023 is dat een (bruto) voordelig effect van structureel € 3,6 miljoen. Daarin houden we voorzichtigheidshalve al rekening met het feit dat het werkelijke inwonersaantal per 1 januari 2022, zoals het CBS recent heeft vastgesteld, circa 890 inwoners lager ligt dan de bevolkingsprognoses die wij eerder hanteerden bij onze ramingen.

Meerjarige effecten in 1.000		2023		2024		2025		2026
Stand na								
Decembercirculaire 2021	€	80.667	€	81.962	€	84.152	€	84.374
Stand na Meicirculaire 2022	€	88.174	€	89.947	€	93.260	€	87.622
Vershil (bruto-effect)	€	7.507	€	7.985	€	9.109	€	3.249
<i>reeds in Kadernota 2023</i>								
Ontwikkeling accres	€	2.241	€	4.221	€	4.935	€	2.330
Schrappen								
opschalingskorting	€	1.054	€	1.474	€	1.877	€	1.906
Herijking gemeentefonds	€	-494	€	-1.508	€	-2.606	€	-2.648
Compensatie Jeugdzorg: resterende 25%	€	1.108	€	1.040	€	959	€	833
Totaal reeds in Kadernota 2023	€	3.909	€	5.228	€	5.164	€	2.422
Vershil (effect t.o.v. Kadernota 2023)	€	3.598	€	2.757	€	3.945	€	827

Zoals aangegeven bij verklaring (a) resteert er nog een aanzienlijk risico dat de cijfers als gevolg van de herverdeling (met name de suppletie-uitkering) toch nog nadeliger zullen uitpakken. Wij

schatten dit risico in op circa € 1,2 miljoen structureel (binnen een bandbreedte van € 1,8 en € 0,6 miljoen). Om die reden vinden wij het verstandig om in de Begroting 2023-2026 uit gaan van een aanvullend voordeel in de algemene uitkering (t.o.v. de Kadernota 2023) in 2023 van € 2,4 miljoen in plaats van € 3,6 miljoen. Het is goed mogelijk, maar dat kunnen we nu niet goed inschatten, dat daar in de Septembercirculaire 2022 voor Lansingerland al meer duidelijkheid over komt. Mocht dit zo zijn, dan zullen wij u daarover zo spoedig mogelijk informeren.

Samenvatting integrale afweging

Algemeen

Het vertrekpunt voor de integrale afweging van het college was de besluitvorming over de Kadernota 2023 (T22.03834), waaronder ook de amendementen die in uw raad zijn aangenomen. Cijfermatig is dat weergegeven in de baseline kadernota (T22.02992). Bij dat financieel meerjarenbeeld zijn, vanwege het voortschrijdend inzicht of de beschikking over meer precieze informatie, diverse posten van de autonome ontwikkelingen bijgesteld. Vervolgens heeft het college de beleidsvoornemens uit de coalitieafspraken, waarover u bij de kadernota bent geïnformeerd, financieel ingevuld. Daarbij is het onderscheid tussen structurele of incidentele budgetten van belang, aangezien de provincie als financiële toezichthouder, de aard van de financiële dekking nadrukkelijk zal beoordelen.

Daarnaast zijn er noodzakelijke aanpassingen nodig, onder meer om onze ambities waar te kunnen maken en te kunnen inspelen op de onvermijdelijke implicaties die samenhangen met Lansingerland als groeigemeente. Per saldo laat dit meerjarig een toename van de bedragen aan de kostenkant zien. Dit heeft het college afgewogen tegen de beschikbare structurele dekkingsbronnen, die deels autonoom van karakter zijn (en nog niet bekend waren bij kadernota, zoals de nieuwe ramingen Gemeentefonds, OZB en dividend Stedin) en deels gebaseerd zijn op beleidsmatige keuzes binnen de coalitieafspraken. Die resultante toont voor 2023 een structureel sluitende begroting, zelfs met een overschot van € 158.000.

Als bijlage bij deze brief is het 'Financieel meerjarenbeeld 2023-2026 na integrale afweging' integraal opgenomen. Voor de leesbaarheid houden we nu dezelfde volgorde aan.

Beleidsarme mutaties in de autonome ontwikkelingen

In aanvulling op de baseline bij de kadernota zijn voor de toen nog PM-posten in het sociaal domein de ramingen verder uitgekristalliseerd. Zoals wij globaal verwacht hadden zijn deze bijstellingen soms positief (WMO), soms negatief (Jeugdzorg PGB's en Participaties), maar allemaal het gevolg van autonome ontwikkelingen. Op grond van het traject realistisch begroten zijn wij steeds beter in staat uitschieters in de ramingen te verkleinen. Daarnaast levert voortschrijdend inzicht een aantal technische bijstellingen op die overwegend positief uitpakken, waaronder de doorrekening van kapitaallasten (aanpassing afschrijvingstermijnen sporthallen), urentoerekening, doorwerking veranderende omslagrente (afval en riolering). Per saldo is het structurele effect € 558.000 positief in 2023 dat meerjarig afloopt naar € 683.000 negatief in 2026⁴.

⁴ Het grote negatieve bedrag in 2026 is voornamelijk als gevolg van de ontoereikende ramingstechniek bij de Wmo in het laatste jaar van de meerjarenraming.

Nieuwe beleidsvoornemens uit de coalitieafspraken

In de aanvullende informatie bij de kadernota (U22.02807) hebben wij onze nieuwe beleidsvoornemens met u gedeeld. De daar geschetste voornemens zijn financieel vertaald in structurele budgetten van circa € 0,7 miljoen in 2023, oplopend naar € 1,6 miljoen in 2026. Wij volgen daarbij de lijn die de provinciale toezichthouder hanteert; de aard van deze maatregelen vragen om structurele dekking. Uw raad heeft gevraagd om nieuw beleid zoveel als mogelijk te dekken met incidenteel geld (M2022-020). Voor dat deel van onze voornemens waarvan wij denken dat ook de provincie incidentele dekking toestaat, hebben wij incidentele budgetten opgenomen met een gesaldeerde omvang van totaal € 1 miljoen. Bij twee nieuwe voornemens, namelijk 'Jongeren actief betrekken, zodat hun stem gehoord wordt' en 'Schulden van jongeren overnemen' zijn de contouren van de uitvoering nog niet bepaald waardoor de financieel doorrekening in latere jaren nog moet plaatsvinden.

Noodzakelijke aanpassingen

Volgens de bevolkingsprognoses groeit onze gemeente komende jaren gestaag. Om de burgers, bedrijven en (maatschappelijke) instellingen in onze gemeente goed te kunnen blijven bedienen en om de uitdagingen van de toekomst goed op te kunnen pakken is een wendbare en goed uitgeruste organisatie nodig, zowel in het aantal medewerkers als in de aanwezigheid van kennis en vaardigheden. Bij de coalitieonderhandelingen is afgesproken om een norm voor de gemeentelijke organisatie te hanteren die samenhangt met de bevolkingsgroei. Het college gaat nu uit van een personeelsbudget gebaseerd op 7,5 fte per 1.000 inwoners. Voor 2023 is daarmee € 1,66 miljoen gemoeid, dat met de bevolkingsgroei komende jaren oploopt. Deze organisatieontwikkeling 2.0 heeft het college bij de gemeentesecretaris belegd. Daarnaast zijn voor twee jaar incidentele budgetten van elk € 800.000 ingepland om versneld de Strategische personeelsplanning in te voeren en een tijdelijk traineeprogramma mogelijk te maken.

De CAO voor gemeenteambtenaren loopt tot eind 2022. In de baseline van de kadernota is rekening gehouden met een CAO-ontwikkeling van 2%. Gezien de huidige fors toegenomen inflatie acht het college dit percentage niet reëel en vindt het verstandig om in te zetten op 3%. Hiervoor is structureel € 404.000 extra geraamd.

Er resteert nog een aantal overige noodzakelijke aanpassingen in de bedrijfsvoering die bij de kadernota nog niet bekend waren; dat betreft een bedrag van structureel € 275.000.

Dekkingsbronnen

Bij de integrale afweging heeft het college de beschikking gehad over verschillende dekkingsbronnen. Hierboven zijn de effecten van de Meicirculaire 2022 toegelicht. Die bieden substantiële financiële ruimte tot 2026. Vorig jaar is de lijn ingezet om de tarieven van de OZB-niet woningen op te trekken tot het landelijke gemiddelde. Aangezien inmiddels dat landelijke niveau verder is verhoogd, biedt het voorzetten van deze lijn een extra structureel budget van circa € 1,1 miljoen.

Daarnaast laten de nieuwe OZB-ramingen een positieve bijstelling zien van structureel circa € 283.000. Dat is gebaseerd op de nieuwe cijfers die SVHW in augustus jl. heeft aangeleverd. Daarin is het effect van de areaaluitbreiding verwerkt (autonoom), alsmede de doorrekeningen van de 2% indexatie.

Vergeleken met de kadernota zijn we verder in de tijd. De financiële prestaties van Stedin waarin Lansingerland participeert, zijn meer uitgekristalliseerd. Er worden per saldo hogere dividenden

verwacht, ondanks de gestegen gasprijzen waardoor de netverliezen toenemen. Het college kiest daarbij voor een voorzichtige bijstelling van de meerjarenramingen van € 390.000 in 2023, aflopend naar € 225.000 in 2026.

Met deze dekkingsbronnen, deels autonoom van karakter en deels als gevolg van beleidskeuzes, wordt een fors aandeel van de ambities en noodzakelijke uitgaven structureel gedekt.

Overzicht indicatieve taakstellingen

Bij de aanvullende informatie bij de kadernota is gemeld dat voor een bedrag van circa € 3 miljoen aan maatregelen zouden worden voorbereid, die, als het nodig mocht zijn, ingezet zouden kunnen worden voor een structureel sluitende begroting in 2023. Bij de coalitieonderhandelingen zijn specifiek de programma's genoemd waarin de maatregelen gezocht zouden moeten worden. De uitwerking is opgenomen in het overzicht 'Indicatieve taakstellingen 2023-2026' (T22.04463), dat als bijlage bij deze brief is opgenomen.

Het college heeft dit overzicht meegenomen bij de integrale afweging en de daarin opgenomen maatregelen geassocieerd naar de mate van (technische en juridische) uitvoerbaarheid en impact voor onze bewoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties. Die classificatie ('groen', 'oranje' en 'rood') hebben wij in het overzicht aangegeven. Het college acht het verantwoordelijk en uitlegbaar om de maatregelen 'groen', die optellen in 2023 tot circa € 1,1 miljoen (in latere jaren tot € 1,0 miljoen) nu in te zetten. Daarbij zijn de maatregelen die het sociaal domein betreffen ontzien. De 'groene' maatregel 'ombuigen WMO', die structureel € 300.000 oplevert, anticipeert op de gesignaleerde minder grote stijging in het gebruik van begeleiding. Strikt genomen is hier geen sprake van een taakstelling, maar van een meevallende raming. Voor een toelichting op de andere ingezette maatregelen verwijzen wij naar deze bijlage. Het college heeft ervoor gekozen om de maatregelen uit de categorie 'oranje' en 'rood' niet in te zetten, vanwege de toenemende impact op onze stakeholders en de afnemende uitvoerbaarheid. Zoals toegezegd stelt het college deze informatie, die zij zelf heeft gebruikt, hierbij aan u ter beschikking voor uw eigen afweging.

Vervolgproces

Deze brief waarin wij u informeren over de uitkomsten van de integrale afweging die het college recent heeft gemaakt, is nieuw. De verschillende bouwstenen voor de Begroting 2023-2026 zijn nu compleet. Het college kijkt uit naar een constructief debat met uw raad over de ambities en opgaven waar we als gemeente komend jaren voor staan, wat dat in financiële zin betekent en de manier hoe wij tot een structureel sluitende begroting in 2023 zijn gekomen.

Zoals eerder is aangekondigd zal deze brief met het overzicht van de indicatieve taakstellingen technisch worden toegelicht op de beeldvormende avond op donderdag 8 september a.s. Daarna zal tijdens de beeldvormende avond op 28 september a.s. de gemeentesecretaris 'het reilen en zeilen van de ambtelijke organisatie' toelichten. Na publicatie van de begroting eind september volgt de gebruikelijke 'tafeltjesavond' op 13 oktober waarin een technische toelichting wordt gegeven en technische vragen kunnen worden beantwoord. De politiek bestuurlijke behandeling vindt plaats op 18 oktober in de commissie en op 3 november in de raad. Mocht de publicatie van de Septembercirculaire 2022 daartoe aanleiding geven, informeren wij u daar separaat over.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Mickel Beckers
Gemeentesecretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester

Bijlagen:

- Financieel meerjarenbeeld 2023-2026 na integrale afweging (in brief)
- Indicatieve taakstellingen 2023-2026 (T22.04463, separaat)

Financieel meerjarenbeeld 2023-2026 na integrale afweging				
	2023	2024	2025	2026
1 Stand baseline (behoedzaam scenario) bij Kadernota	-3.410	-2.462	-2.333	-4.745
2				
3 Wijzigingen in baseline Kadernota				
4 Aangenomen amendementen				
5 Amendement A2022-021: aanpassen uitgangspunten Kadernota				
6 Schrapen uitgangspunt m.b.t. stelpost inhuur	450	450	450	450
7 Schrapen uitgangspunt m.b.t. BTW-compensatiefonds	260	260	260	260
8 Nieuwe stand baseline Kadernota (na amendementen)	-2.700	-1.752	-1.623	-4.035
9				
10 Nieuwe mutaties t.o.v. baseline (beleidsarm)				
11 (A) Sociaal Domein (memo realistisch begroten)				
12 Bijstelling Jeugdzorg PGB's	-300	-300	-300	-300
13 Participatie (schuldhulpverlening, bijzondere bijstand, inkomensondersteuning)	-76	-76	-76	-94
14 Wmo	110	115	-7	-628
15 (B) Technische bijstellingen baseline				
16 MIP/vastgoed	386	260	183	176
17 Toerekening uren/overhead	172	172	172	172
18 Mutaties afval	64	-85	-111	-189
19 Mutaties riolering	155	120	123	133
20 Legesopbrengsten	155	155	155	155
21 (C) Overige bijstellingen nu bekend				
22 Niet in baseline opgenomen technische bijstellingen	-108	-108	-108	-108
23 (A+B+C) Totaal nieuwe mutaties t.o.v. baseline (beleidsarm)	558	253	31	-683
24				
25 Nieuwe stand baseline (na bijstellingen): geen nieuw beleid	-2.142	-1.499	-1.592	-4.718
26				
27 Aanvullend/nieuw beleid				
28 (D) Beleidsvoornemens uit coalitieafspraken (structureel)				
29 Randvoorwaarden burgerparticipatie	-100	-100	-100	-100
30 Wachtgeldregeling voormalig wethouders	0	0	0	0
31 Jongeren actief betrekken, zodat hun stem gehoord wordt	0	PM	PM	PM
32 Inzet van wijkboa's	-150	-150	-150	-150
33 Dienstverlening: exploitatie mobiel servicepunt	-35	-35	-35	-35
34 Ouderen-ontmoetingspunt in elke kern	-50	-150	-150	-150
35 Schulden van jongeren overnemen	0	PM	PM	PM
36 Gratis OV voor ouderen	0	-130	-130	-130
37 Realisatie Triangelpark	0	0	0	0
38 Exploitatie bewaakte fietsenstalling	-157	-257	-257	-257
39 Verduurzamen Integraal Beheerplan (IBP)	-200	-400	-500	-600
40 Groengebieden / ecologische verbindingen	0	0	0	0
41 Exploitatie fietsenstalling Berkel-centrum West	0	0	-200	-200
42 (D) Totaal beleidsvoornemens uit coalitieafspraken	-692	-1.222	-1.522	-1.622
43				
44 (E) Noodzakelijke aanpassingen: organisatieontwikkeling + risico's in p-begroting				
45 Organisatieontwikkeling obv 7,5 fte per 1000 inwoners	-1.658	-2.355	-3.939	-4.635
46 Stelpost CAO-ontwikkeling ophogen	-404	-404	-404	-404
47 (E) Totaal noodzakelijke aanpassingen: organisatieontwikkeling + risico's in p-begroting	-2.062	-2.759	-4.343	-5.039
48				
49 (F) Noodzakelijke aanpassingen overig				
50 Projecten 2e datacenter, SIEM/SOC, budget @WORK en versterken digitale dienstverlening	-275	-275	-275	-275
51 (F) Totaal noodzakelijke aanpassingen overig	-275	-275	-275	-275
52				
53 (D+E+F) Totaal aanvullend/nieuw beleid	-3.029	-4.256	-6.140	-6.936
54				
55 Begrotingssaldo na aanvullend en nieuwe beleid	-5.171	-5.755	-7.732	-11.654

[illegible]